Права і свободи людини: основа гідного життя

Права і свободи людини є фундаментальною основою демократичного суспільства та гарантією гідного життя кожного громадянина. Вони охоплюють особисту, соціальну, економічну та культурну сфери, забезпечуючи всебічний розвиток особистості та її захист.

1. *Особисті права і свободи людини (громадянські, природні) безпосередньо пов'язані з сутністю людини, як фізичної особи:*
   - право на вільний розвиток своєї особистості;
   - невід'ємне право на життя;
   - право на повагу до гідності;
   - право на свободу та особисту недоторканість;
   - право на недоторканість житла;
   - право на таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції;
   - право на невтручання в особисте та сімейне життя;
   - право на свободу пересування і вільний вибір місця проживання;
   - право на свободу думки і слова, вільне вираження своїх поглядів і переконань;
   - право на свободу світогляду і віросповідання.

2. *Економічні, культурні, соціальні, екологічні та сімейні права людини:*
   - право кожного володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатом своєї інтелектуальної, творчої діяльності;
   - право кожного на підприємницьку діяльність;
   - право на працю;
   - право працюючих на страйк для захисту своїх економічних та соціальних інтересів;
   - право працюючих на відпочинок;
   - право громадян на соціальний захист;
   - право кожного на житло;
   - право кожного на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї;
   - право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування;
   - право на безпечне для життя і здоров'я довкілля, на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди;
   - право пов'язане з забезпеченням вільної згоди на шлюб, охороною материнства і батьківства, дитини і сім'ї;
   - право кожного на освіту;
   - право на свободу літературної, художньої, іншої творчої діяльності та її результати.